

PROJEKAT UVODENJA SPECIJALIZACIJE IZ PORODIČNE MEDICINE U CRNOJ GORI: PRIMJER SARADNJE SLOVENIJE I CRNE GORE

**Prof dr Ljiljana Kezunović
Katedra za porodičnu medicinu
Medicinski fakultet Podgorica
Univerzitet Crne Gore**

REFORMA PZZ U CRNOJ GORI

KAKO SMO ZAMISLILI I KAKO KRČILI PUT NOVOM KONCEPTU?

- Strategija za reformu ZS 2003,
- Master Plan razvoja 2005-10,
- Počelo sa reformom PZZ kao osnove ZS u zemlji
  1. reforma zakona i ostale pravne regulative,
  2. reforma sistema finansiranja i ugovaranja,
  3. unapređenje kvaliteta usluga.
- Finansirano sredstvima kredita Svjetske Banke₂

RAZVOJNE FAZE

Projekat reforme PZZ

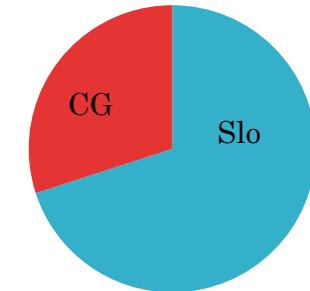
Razvoj ljudskih kapaciteta:

- Kursevi doedukacije
- Kursevi za učitelje
- Porodična medicina u dodiplomskoj nastavi
- Dospecializacija
- Specijalizacija

PRIPREMANJE KADROVA ZA NOVI OBLIK RADA, I KURSEVI

1. Intenzivni kurs ponovne obuke (11 kurseva, 284 tima),

- prva baza učitelja
- teorijski i praktični dio,
- menadžment u PZZ.

2. Kurs rukovanja računarima

3. Kurs za korišćenje nove opreme i usvajanje novih vještina.

II DODIPLOMSKA NASTAVA

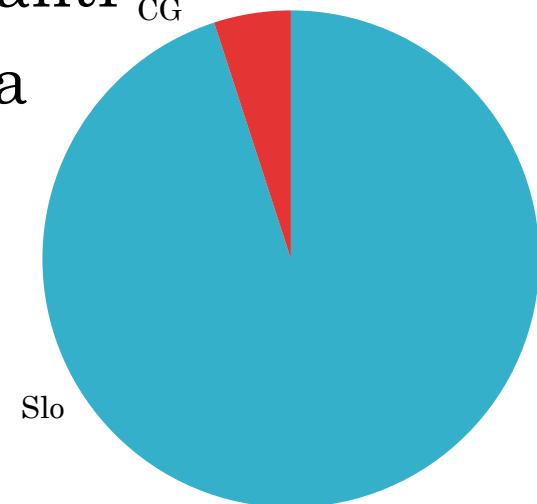
- fakultativni jednosemestralni predmet od 2007/08
u IV i V godini studija,
- 30 časova nastave
  - *predavanja,*
  - *seminari,*
  - *vježbe u ambulantama PZZ,*
- asistenti – mentorи, individualni rad sa studentima
kad god je to moguće

III KURSEVI ZA BUDUĆE UČITELJE - MENTORE

3 kursa po 4 dana, oko 60 polaznika

Teme:

- Šta znači biti dobar učitelj
- Teorije edukacije
- Igranje uloga
- O organizaciji učenja p. m. u ambulanti CG
- Značaj povratne informacije učenika
- Metode podučavanja
- Ocjenjivanje i evaluacija
- Implementacija u praksi

RJEŠENJE ZA PRELAZNI PERIOD
IV - JEDNOGODIŠNJA DOSPECIJALIZACIJA
BUDUĆI MENTORI

1. Tri mjeseca teorijske nastave u modulima
2. Kliničke vježbe na odjeljenjima i ambulantama klinika i službama PZZ
3. Strukturirani izvještaj o svojoj praksi
4. Kratki diplomski rad
5. Finalni ispit.

TEORIJSKI DIO DOSPECIJALIZACIJE PO PROFILIMA

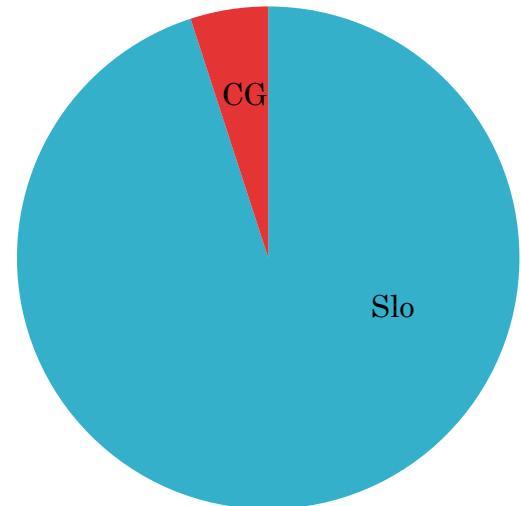
Sadržaj modula	Specijalisti opšte medicine	Specijalisti medicine rada	Specijalisti urgentne medicine	Pedijatri
EBM i istrživanje Kontrola kvaliteta	2½ dana (2 modula)	2½ dana (2 modula)	2½ dana (2 modula)	2½ dana (2 modula)
Komunikacija 1 Komunikacija 2 Loše navike	2½ dana (3 modula)	2½ dana (3 modula)	2½ dana (3 modula)	2½ dana (3 modula)
Propisivanje Prevencija Vođenje hroničara i multimorbiditet	2½ dana (3 modula)	2½ dana (3 modula)	2½ dana (3 modula)	2½ dana (3 modula)

KLINIČKI DIO DOSPECIJALIZACIJE PO PROFILIMA

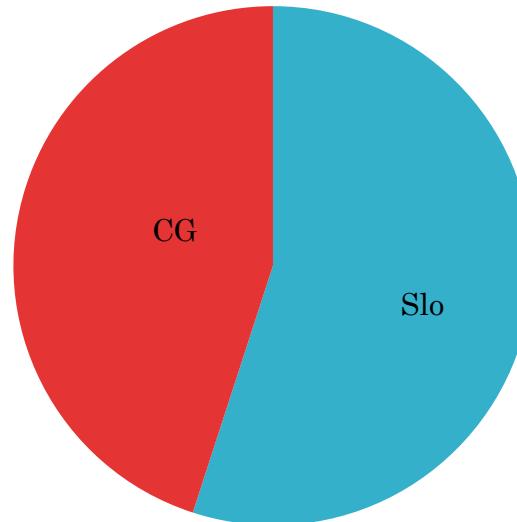
Klinički staž	Specijalisti opšte medicine	Specijalisti medicine rada	Specijalisti urgentne medicine	Pedijatri
Pedijatrija (DZ)		1 mjesec	1 mjesec	
Ginekologija (DZ)		1 mjesec		1 mjesec
Hirurgija i traum. (amb KC ili OB)		1 mjesec		
Hitna pomoć (amb.ZHMP)		1 mjesec		1 mjesec
Interna medicina (amb KC ili OB)	1 mjesec	1 mjesec		1 mjesec
Dermatovenerologija (amb KC ili OB)	1 mjesec	1 mjesec	1 mjesec	
Ortopedija (amb KC ili OB)			1 mjesec	1 mjesec
Onkologija (amb KC ili OB)			1 mjesec	9
Ukupno	8 M + 2 mj	8 M+ 6 mj	8 M + 4 mj	8 M + 4 mj

PODJELA ULOGA SLO - CG

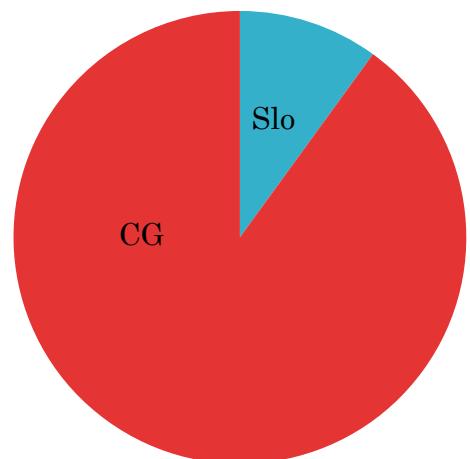
Prvi teorijski kurs

Drugi teorijski kurs

Treći teorijski kurs

Metodologija kliničkog staža i
pisanja izvještaja o ambulantni

Recenzije i ocjene diplomskih radova

Pripreme za završni ispit

Izvođenje završnog ispita

PRIPREMANJE KADROVA ZA NOVI OBLIK RADA

V - SPECIJALIZACIJA

- mladi kadrovi,
- po ugledu na EURACT,
- predavači teorijske nastave sa MF Lj i MF Pg,
- mentorski rad, PZZ i klinika, kompetentni učitelji – mentorи.

STICANJE NOVIH TEORIJSKIH ZNANJA

Teorijska nastava obavlja se na MF u Pg i njena dinamika je usklađena sa praktičnim radom,
Ukupno 9 mjeseci.

U teoretskom pristupu koriste se:

- predavanja i diskusije,
- seminari,
- revizija prakse,
- rad u malim grupama,
- igre uloga,
- razrada teme modula,
- tematski kursevi.

AMBULANTNI DIO STAŽA 24 MJ, U AMBULANTAMA PZ SA NEPOSREDNIM MENTORIMA

● Prvi dio ambulantnog staža:

- na početku specijalizacije, praktični rad u ambulanti neposrednog mentora u trajanju od **5 mjeseci**.
- Istovremeno se obavlja teoretska nastava (6 modula)

● Drugi dio ambulantnog staža:

- posljednjih **19 mjeseci** staž u ambulanti PZZ i priprema za specijalistički ispit.
- 4 mjeseca u pedijatrijskoj ambulanti mentora – izabranog doktora za djecu i
- 15 mjeseci u ambulanti neposrednog mentora/ izabranog doktora za odrasle i ambulanti specijalizanta pod kontrolom neposrednog mentora.

KLINIČKI DIO SPECIJALIZACIJE – KCCG I OB, 24 MJESECA

- Interna medicina 6 mj
- Infektologija 2 mj
- Hirurgija 3 mj
- Pedijatrija 3 mj
(2 mj DZ, 1 mj IBD ili OB)
- Ginekologija 2 mj
- Psihijatrija 2 mj
- Neurologija 1 mj
- Dermatologija 1 mj
- Ortopedija 1 mj
- Otorinolaringologija 1 mj
- Oftalmologija 2 ned
- Urgentna medicina 2 ned
- Oftalmologija 2 ned
- Onkologija 2 ned
- Fizikalna medicina i rehabilitacija 2 ned

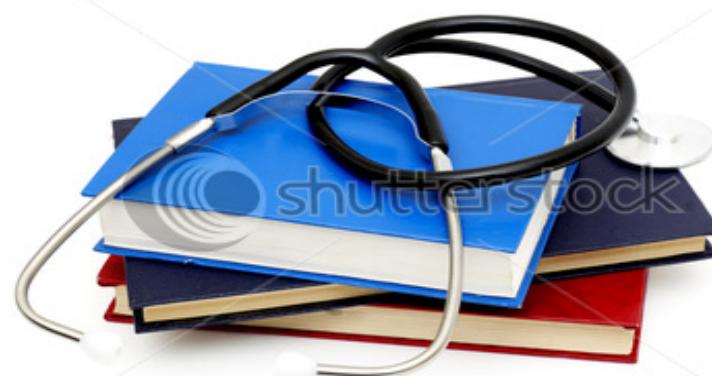
IZVOĐAČI NASTAVE

- koordinator za specijalizaciju porodične medicine – organizator i supervizor cjelokupnog staža
- predavači za teorijski dio ambulantnih modula
- predavači za teorijski dio kliničkih modula
- Neposredni mentorи
- Mentori kliničkog staža
- Edukatori za vještine

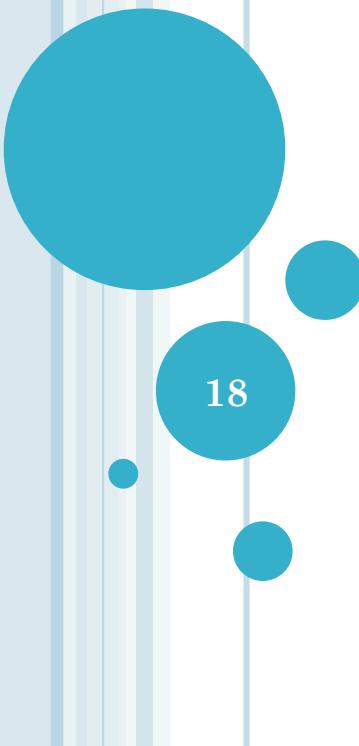
POSEBAN ZADATAK: PRIHVATANJE NOVIH STAVOVA I STILOVA RADA

- EBM ≠ EBM
- naučnoistraživački rad
- preventivni programi i samostalni rad u savjetovaništima

MOGU LI I UČITELJI NAUČITI NEŠTO OD SPECIJALIZANATA?

- specijalizanti su mladi doktori koji su se susretali sa porodičnom medicinom još na dodiplomskoj nastavi;
- nemaju predrasuda niti kompleks inferiornosti u odnosu na doktore iz II i III nivoa;
- njihova teoretska znanja su nova, savremena, poznavanje protokola i vodiča bi trebalo da im je blisko...

**BEZ NAŠIH UČITELJA I PRIJATELJA
IZ SLOVENIJE,
KOJI SU NAM NESEBIČNO POMAGALI
CIJELO VRIJEME,
SVE OVO NE BI BILO MOGUĆE!**

OD SRCA IM HVALA!